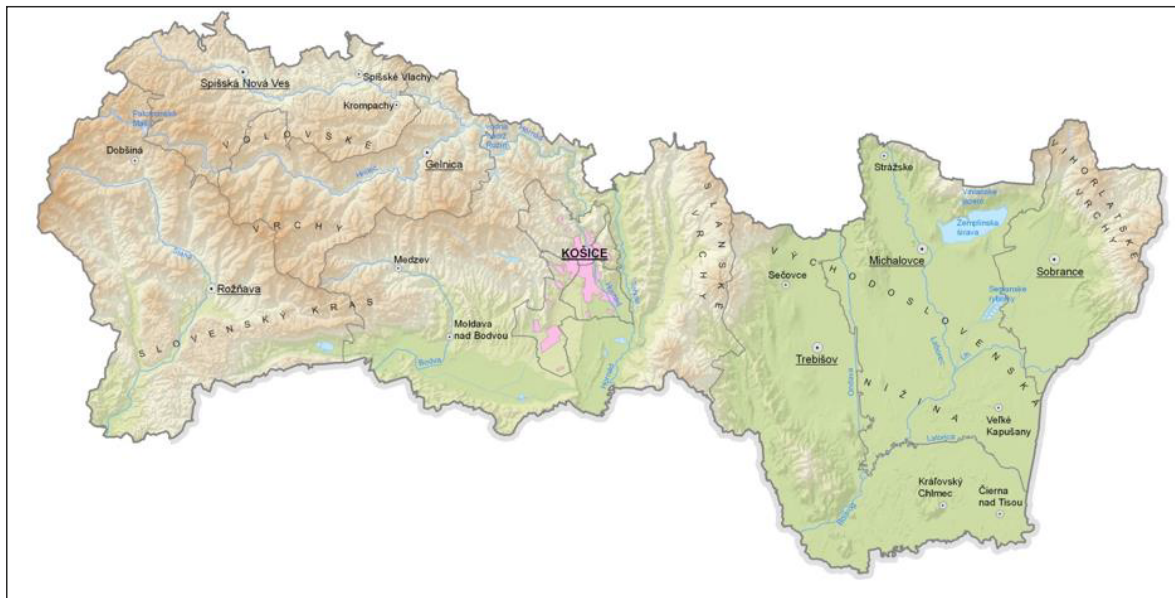

Obstarávateľ:

Úrad Košického samosprávneho kraja

Nám. Maratónu Mieru 1

042 66 Košice

„Integrovaná územná stratégia Košického kraja 2022 - 2030“

Oznámenie o strategickom dokumente

Február 2023

Spracovateľ dokumentácie:

EKOJET, s.r.o.
priemyselná a krajinná ekológia

Staré Grunty 9A, 841 04 Bratislava, Slovenská republika

Tel.:(+421 2) 45 69 05 68

e-mail: info@ekojet.sk

www.ekojet.sk

Obsah

Úvod	1
I. Základné údaje o obstarávateľovi	2
II. Základné údaje o strategickom dokumente	2
1. Názov.....	2
2. Charakter dokumentu.....	2
3. Hlavné ciele	4
4. Obsah (Osnova).....	8
5. Uvažované variantné riešenia	9
6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania.....	9
7. Vzťah k iným strategickým dokumentom.....	9
8. Orgán kompetentný na prijatie strategického dokumentu	10
9. Druh schvaľovacieho dokumentu	10
III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia	11
1. Požiadavky na vstupy	11
2. Údaje o výstupoch.....	13
3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.....	14
4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva.....	15
5. Vplyvy na chránené územia (napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území Natura 2000, národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.) vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie	15
6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu	18
7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice	18
IV. Dotknuté subjekty	19
1. Vymedzenie zainteresovanej verejnosti vrátane jej združení.....	19
2. Zoznam dotknutých subjektov	19
3. Dotknuté susedné štáty.....	19
V. Doplnujúce údaje	20
1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu).....	20
2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu.....	20
VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia	21
VII. Potvrdenie správnosti údajov	21
1. Meno spracovateľa oznámenia.....	21
2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka	21

Použité skratky

CHA	Chránený areál
CHKP	Chránený krajinný prvok
EHS	Európske hospodárske spoločenstvo
EK	Európska komisia
EP	Európske spoločenstvo
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
IÚS KK	Integrovaná územná stratégia Košického kraja
CHVO	Chránená vodohospodárska oblasť
KSK	Košický samosprávny kraj
MCHÚ	Maloplošné chránené územia
MK	Ministerstvo kultúry SR
MD	Ministerstvo dopravy SR
MIRRI	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Natura 2000	Sústava chránených území členských štátov Európskej únie
NPP	Národná prírodná pamiatka
NPR	Národná prírodná rezervácia
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
OP	Ochranné pásma
PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
PP	Prírodná pamiatka
PR	Prírodná rezervácia
PRV	Program rozvoja vidieka
RO	Riadiaci orgán
SPR	Strategický plánovací región
VÚC	Vyšší územný celok
SR	Slovenská republika
ŠOP SR	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
STN	Slovenská technická norma
ÚKSK	Úrad Košického samosprávneho kraja
UMR	Udržateľný mestský rozvoj
Z. z.	Zbierka zákonov Slovenskej republiky

Úvod

Predmetom tohto oznámenia je posúdenie strategického dokumentu: „Integrovaná územná stratégia Košického kraja 2022-2030“ (ďalej aj ako „IÚS KK“, resp. „strategický dokument“).

V súvislosti s novým programovým obdobím 2021 – 2027 Slovenská republika pristúpila k zmene spôsobu uplatňovania mechanizmu výberu projektov, nakoľko umožnila prístup regiónov k financovaniu časti územných rozvojových potrieb prostredníctvom využitia integrovaného územného prístupu k implementácii fondov EÚ, podľa princípov Územnej agendy EÚ. Nové úlohy, z toho vyplývajúce, sú vykonávané prostredníctvom Rád partnerstva na území krajov a Kooperačných rád udržateľného mestského rozvoja, ako riadiacich štruktúr koordinujúcich procesy plánovania, implementácie a monitorovania.

Hlavným impulzom pre spracovanie Integrovannej územnej stratégie Košického kraja 2022-2030 je príprava na nové programové obdobie Európskej únie na roky 2021 – 2027 a Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov s názvom Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030.

IÚS KK je strategickým dokumentom s dosahom na územie VÚC – Košického kraja (obce a mestá na území Košického kraja).

Materiál bol spracovaný na základe strategického dokumentu: „Integrovaná územná stratégia Košického kraja 2022 – 2030“, Úrad Košického samosprávneho kraja, Odbor regionálneho rozvoja, 02/2023.

I. Základné údaje o obstarávateľovi

- 1. Názov:** Košický samosprávny kraj
- 2. Identifikačné číslo:** 35 541 016
- 3. Adresa sídla:** Úrad Košického samosprávneho kraja
Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice
- 4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa:** JUDr. Boris Bilčak – riaditeľ Úradu KSK
Úrad Košického samosprávneho kraja
Nám. Maratónu Mieru 1, 042 66 Košice
email: riaditel@vucke.sk
Tel. číslo: 055 / 7268 141
- 5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie:** Ing. Matej Ovčiarka – vedúci odboru regionálneho rozvoja
Úrad Košického samosprávneho kraja
Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice
email: matej.ovciarka@vucke.sk
Tel. číslo: 055 / 6196 650
- Ing. Angelika Theinerová – vedúca referátu
Referát sekretariátu Rady Partnerstva
Úrad Košického samosprávneho kraja
Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice
email: angelika.theinerova@vucke.sk
Tel. číslo: 055 / 6196 692

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov

„Integrovaná územná stratégia Košického kraja 2022-2030“

2. Charakter dokumentu

Predložený strategický dokument Integrovannej územnej stratégie Košického kraja (ďalej aj „IÚS KK“, resp. strategický dokument) je súčasťou prípravy na nové programové obdobie Európskej únie na roky 2021 – 2027 a tiež príprava novej Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov s názvom Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030.

Primárnym účelom integrovaného územného rozvoja je zabezpečenie realizácie investícií v rámci viacerých priorít Programu Slovensko. Implementačný mechanizmus integrovaných územných investícií umožňuje riadiacemu orgánu koordinovať realizáciu častí rôznych prioritných cieľov tak, aby bola podporená komplementárnosť aktivít integrovanej investície. Predmetný strategický dokument predstavuje komplexnú strednodobú stratégiu územia, integrujúcu všetky aspekty rozvoja a rozvojové aktivity v území. Je základnou stratégiou pre zabezpečenie integrovaného územného rozvoja podporovaného územnými nástrojmi EÚ Jej cieľom je využitím územnej dimenzie zabezpečiť podmienky pre účinné využitie finančných prostriedkov EŠIF, štátneho rozpočtu a ostatných finančných zdrojov prijímateľov počas programového obdobia 2021 – 2027.

Pri tvorbe Integrovannej územnej stratégie Košického kraja 2022 – 2030 sa vychádzalo z Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2023 – 2027 s výhľadom do roku 2030 a zároveň sa rešpektovali aktuálne metodické dokumenty pre tvorbu IÚS, ale najmä sa vychádzalo z Jednotného metodického rámca pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027. V rámci strategického dokumentu je integrovaný územný prístup implementovaný prostredníctvom nástroja integrovaných územných investícií – tzv. strategických investičných balíčkov. Tento integrovaný prístup zároveň zabezpečí prepájanie tzv. mäkkej a tvrdej infraštruktúry a týmito krokmi bude možné naplňať hlavné výzvy a potreby v regiónoch.

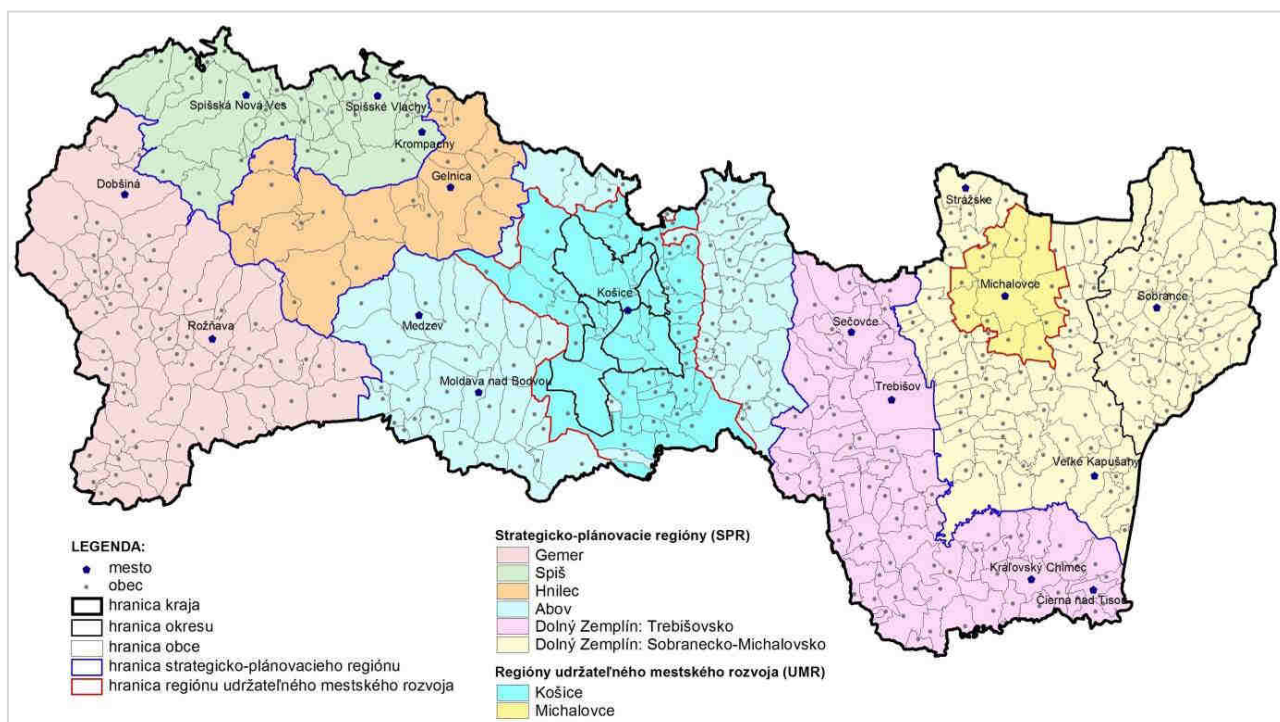
Samotná stratégia IÚS KK bude podliehať doplneniam a zmenám, vzhľadom na závery rokovaní a nové požiadavky zo strany Rady partnerstva pre integrovaný územný rozvoj Košického kraja (Rada partnerstva).

V rámci Košického kraja boli pre potreby spracovania Integrovannej územnej stratégie Košického kraja stanovené nasledujúce strategicko-plánovacie regióny (SPR):

1. SPR Gemer – okres Rožňava
2. SPR Spiš – okres Spišská Nová Ves
3. SPR Hnilec – okres Gelnica
4. SPR Abov – okres Košice – okolie a okresy Košice I-IV
5. SPR Dolný Zemplín: Trebišovsko – okres Trebišov
6. SPR Dolný Zemplín: Sobranecko-Michalovsko – okresy Sobrance a Michalovce

Regióny udržateľného mestského rozvoja (UMR) na území Košického kraja budú spracované samostatne jednotlivými centrami mestských funkčných regiónov:

1. UMR Košice
2. UMR Michalovce

Cieľom strategického dokumentu je pripraviť návrh obsahu, ktorý je určený na prerokovanie najmä s aktérmi územnej spolupráce v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Zabezpečiť najmä vyššiu mieru integrácie rozvojových aktivít a tým aj ich výsledný dopad na zvýšenie kvality života obyvateľov, zvýšenie kvality životného prostredia, zvýšenie kvality služieb verejného sektora a zvýšenie kvality podnikateľského prostredia.

IÚS Košického kraja podlieha konaniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“).

3. Hlavné ciele

Vízia rozvoja do roku 2030:

Do roku 2030 byť sociálnejší, zelenší, inteligentnejší a pracovne atraktívnejší kraj.

Hlavný cieľ:

Hlavným cieľom je zvýšenie životnej úrovne obyvateľov Košického samosprávneho kraja.

IÚS predstavuje podmnožinu PHRSR, ako komplexnej rozvojovej stratégie územia integrujúcej všetky aspekty rozvoja v území a rozvojové aktivity. IÚS vychádza z analytickej, strategickej a programovej časti PHSR (základný rámec pre prípravu IÚS), ktorá predstavuje implementačný nástroj PHRSR vo vzťahu k využitiu európskych štrukturálnych a investičných fondov, prípadne iných externých zdrojov. V novom programovom období sú v rámci IÚS KK zadefinované nasledovné klúčové piliere IÚS KK:

- 1) Udržateľná mobilita
- 2) Kvalitné a udržateľné životné prostredie
- 3) Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie
- 4) Udržateľný cestovný ruch a kvalitné kultúrne služby
- 5) Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť
- 6) Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť
- 7) Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov
- 8) Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Pre implementáciu strategického dokumentu budú k jednotlivým kľúčovým pilierom / prioritám prispievať integrované investičné balíčky. Integrovaný investičný balík predstavuje súbor vzájomne prepojených a súvisiacich projektov, ktorého realizácia ako celku je potrebná pre naplnenie niektorej z priorit / pilierov IÚS. Z dôvodu zabezpečenia väčšej flexibility v celom procese implementácie IÚS sú projektové balíčky definované cez nasledovné špecifické ciele a indikatívne opatrenia:

1) Udržateľná mobilita

Strategický cieľ 1: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému

Špecifický cieľ 1.1: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 1.2 : Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko plánovacom regióne Abov

Špecifický cieľ 1.3: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko plánovacom regióne Spiš

Špecifický cieľ 1.4: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko plánovacom regióne Hnilec

Špecifický cieľ 1.5: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobranecko - Michalovsko

Špecifický cieľ 1.6: Posilniť udržateľnosť mobility a odolnosť dopravného systému v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

K špecifickým cieľom budú zostavované Integrované investičné balíčky na základe platného uznesenia z Rady partnerstva Košického kraja.

2) Kvalitné a udržateľné životné prostredie

Strategický cieľ 2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy

Špecifický cieľ 2.1: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 2.2: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko plánovacom regióne Abov

Špecifický cieľ 2.3: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko plánovacom regióne Spiš

Špecifický cieľ 2.4: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko plánovacom regióne Hnilec

Špecifický cieľ 2.5: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobranecko – Michalovsko

Špecifický cieľ 2.6: Zabezpečiť udržateľnosť využívania a efektívnu ochranu prírodných zdrojov a zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

K špecifickým cieľom budú zostavované Integrované investičné balíčky na základe platného uznesenia z Rady partnerstva Košického kraja.

3) Moderné školstvo, vzdelávanie a šport a kvalitná veda, výskum a inovácie

Strategický cieľ 3: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou

Špecifický cieľ 3.1:

Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 3.2: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko plánovacom regióne Abov

Špecifický cieľ 3.3: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko plánovacom regióne Spiš

Špecifický cieľ 3.4: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko plánovacom regióne Hnilec

Špecifický cieľ 3.5: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobranecko – Michalovsko

Špecifický cieľ 3.6: Zmodernizovať a zvýšiť dostupnosť vzdelávacieho systému, podporiť výskumno-inovačné aktivity reagujúce na potreby spoločnosti, regiónu a Priemyslu 4.0 a zefektívniť podporu športových a voľnočasových aktivít a práce s mládežou v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

K špecifickým cieľom budú zostavované Integrované investičné balíčky na základe platného uznesenia z Rady partnerstva Košického kraja.

4) Udržateľný cestovný ruch a kvalitné kultúrne služby

Strategický cieľ 4: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu

Špecifický cieľ 4.1: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 4.2: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko plánovacom regióne Abov

Špecifický cieľ 4.3: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko plánovacom regióne Spiš

Špecifický cieľ 4.4: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko plánovacom regióne Hnilec

Špecifický cieľ 4.5: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobranecko – Michalovsko

Špecifický cieľ 4.6: Zlepšiť ponuku kvalitných kultúrnych služieb a podporiť udržateľnosť cestovného ruchu v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

K špecifickým cieľom budú zostavované Integrované investičné balíčky na základe platného uznesenia z Rady partnerstva Košického kraja.

5) Kvalitná a dostupná zdravotná starostlivosť

Strategický cieľ 5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov

Špecifický cieľ 5.1: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 5.2: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko plánovacom regióne Abov

Špecifický cieľ 5.3: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko plánovacom regióne Spiš

Špecifický cieľ 5.4: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko plánovacom regióne Hnilec

Špecifický cieľ 5.5: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobranecko – Michalovsko

Špecifický cieľ 5.6: Zvýšiť kvalitu zdravia obyvateľov v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

K špecifickým cieľom budú zostavované Integrované investičné balíčky na základe platného uznesenia z Rady partnerstva Košického kraja.

6) Podpora sociálnej inklúzie a dostupná sociálna starostlivosť

Strategický cieľ 6: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania

Špecifický cieľ 6.1: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 6.2: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko plánovacom regióne Abov

Špecifický cieľ 6.3: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko plánovacom regióne Spiš

Špecifický cieľ 6.4: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko plánovacom regióne Hnilec

Špecifický cieľ 6.5: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobranecko – Michalovsko

Špecifický cieľ 6.6: Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

K špecifickým cieľom budú zostavované Integrované investičné balíčky na základe platného uznesenia z Rady partnerstva Košického kraja.

7) Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov

Strategický cieľ 7: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia

Špecifický cieľ 7.1: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia v Strategicko plánovacom regióne Gemer

Špecifický cieľ 7.2: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia v Strategicko plánovacom regióne Abov

Špecifický cieľ 7.3: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia v Strategicko plánovacom regióne Spiš

Špecifický cieľ 7.4: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia v Strategicko plánovacom regióne Hnilec

Špecifický cieľ 7.5: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Sobrancecko – Michalovsko

Špecifický cieľ 7.6: Zmodernizovať technickú vybavenosť územia v Strategicko plánovacom regióne Dolný Zemplín: Trebišovsko

K špecifickým cieľom budú zostavované Integrované investičné balíčky na základe platného uznesenia z Rady partnerstva Košického kraja.

8) Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu

Strategický cieľ 8: Na princípe partnerstva a dátach zefektívniť riadenie verejnej správy

Špecifický cieľ 8.1. Na princípe partnerstva a dátach zefektívniť riadenie verejnej správy a skvalitniť rozhodovacie procesy

K špecifickým cieľom budú zostavované Integrované investičné balíčky na základe platného uznesenia z Rady partnerstva Košického kraja.

Integrované investičné balíčky reflektujú na:

- potrebu zvyšovania kvality verejných služieb v oblasti dopravy, kultúry, vzdelávania, športu, cestovného ruchu a sociálnych služieb. Navrhované kľúčové a podporné opatrenia odrážajú najmä aktuálnu potrebu rozvoja integrovaných dopravných systémov / modernizácie cestnej a železničnej infraštruktúry, rozvoja cyklistickej infraštruktúry, zvýšenia kvality verejnej dopravy tak, aby sa stala vyhľadávanou alternatívou individuálnej osobnej dopravy motorovými vozidlami, atď.,
- alarmujúce problémy súvisiace so znižovaním kvality životného prostredia (ochrana podzemných a povrchových vôd, vodné hospodárstvo, protipovodňová ochrana, výstavba a obnova verejných vodovodov a verejnej kanalizačnej siete a ČOV, ochrana a obnova krajiny, zvýšenie opatrení na zmenu klímy, znižovanie emisií, zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, odstraňovanie starých environmentálnych záťaží, podpora prechodu na obehové hospodárstvo, environmentálne vzdelávanie, zachovanie tradičných poľnohospodárskych kultúr regiónu a rozvoja vidieka, atď.),
- potrebu budovania kapacít na rozvoj vzdelávania, športu, výskumu a inovácií, obnova významných kultúrnych pamiatok, inovácie kultúrnych služieb, dostupná a kvalitná zdravotná starostlivosť,
- potrebu vytvárania nových a udržateľných pracovných miest a dynamickejší rozvoj miestnych ekonomík založený na užšej spolupráci jednotlivých aktérov miestneho ekonomického rozvoja (prenos znalostí z centra regiónu Košice do ďalších miest a oblastí, napr. na podporu inovácií, kreatívnych odvetví, či sociálnej ekonomiky).

4. Obsah (Osnova)

Predmetné oznámenie o strategickom dokumente podľa zákona č. 24/2006 Z.z. vychádza z pracovnej verzie dokumentu IÚS KK. V prípade zmeny uvedeného návrhu sa tieto odrazia v dokumentácii z ďalších krokov procesu posudzovania IÚS KK podľa zákona č. 24/2006 Z.z..

Obsah strategického dokumentu:

1. Úvod
2. Analytická časť
3. Strategická
4. Programová časť

5. Realizačná časť
6. Finančná časť
7. Použité zdroje
8. Prílohy

5. Uvažované variantné riešenia

IÚS Košického kraja vznikol formou priebežného prejednávania jednotlivých návrhov a variant. Vzhľadom na charakter dokumentu, teda k procesu jeho spracovania na princípe partnerstva, výstupná podoba koncepčného dokumentu bude monovariantná.

Diskusia pri formulácii dokumentu prebiehala ako na úrovni interných členov tímu, tak formou zasielania písomných pripomienok k zverejneným návrhom od spolupracujúcich či dotknutých inštitúcií. Konečná verzia IÚS Košického kraja bude predložená v jednom variante. V procese posudzovania strategického dokumentu IÚS Košického kraja bude porovnávaný a hodnotený stav navrhovaného riešenia so súčasným stavom.

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Odbor regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia ÚKSK

Fáza/ Krok	Obsah	Začiatok fázy / kroku	Koniec fázy / kroku	Zodpovedná osoba/partner
Fáza 1	Identifikácia potreby a impulzov vypracovania strategického dokumentu a rozhodnutie o začatí prípravných prác	05/2020	08/2020	Odbor regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia ÚKSK
Fáza 2	Prípravné práce, spracovanie a schválenie Vstupnej správy	09/2020	12/2020	
Fáza 3	Inventarizačná, analytická a prognostická fáza spracovania strategického dokumentu	01/2021	02/2021	
Fáza 4	Stanovenie strategického smerovania, priorit a strategických cieľov strategického dokumentu	03/2021	04/2021	
Fáza 5	Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov	05/2021	06/2021	
Fáza 6	Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania strategického dokumentu	05/2021	06/2021	
Fáza 7	Prerokovanie a schvaľovanie návrhu strategického dokumentu	07/2021	08/2021	

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Vzhľadom k účelu a charakteru dokumentu IÚS KK boli zohľadnené nasledovné dokumenty na európskej a národnej úrovni:

Nadradené dokumenty (názov, obstarávateľ dokumentu, časové zameranie, relevantnosť k spracovávanému strategickému dokumentu) - Strategické dokumenty a politiky SR:

- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
- Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018-2030

- Národná inovačná stratégia (aktuálne vo fáze prípravy)
- Plán obnovy a odolnosti SR
- koncepcia územného rozvoja Slovenska
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030
- Stratégia nízko-uhlíkového rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050
- Envirostratégie SR 2030
- koncepcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030

Ostatné dokumenty (názov, obstarávateľ dokumentu, časové zameranie, relevantnosť k spracovávanému strategickému dokumentu) napr. schválené stratégie VUC:

- Územný plán veľkého územného celku Košický kraj
- Plán udržateľnej mobility
- koncepcia rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji 2020-2025 (2030)
- Program obnovy krajiny Košického kraja
- koncepcia podpory pohybových aktivít obyvateľov KSK 2020-2025
- Regionálna inovačná stratégia (aktuálne vo fáze prípravy)
- Ostatné sektorové regionálne stratégie v príprave (školsťvo, sociálne veci, cestovný ruch)
- Strategie CLLD (MAS)
- Akčné plány NRO
- Programy rozvoja obcí (PHRSR miest a obcí)
- Komunitné plány miest a obcí
- Územné plány miest a obcí
- Ostatné sektorové stratégie na miestnej úrovni
- Stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Košickom samosprávnom kraji
- Adaptačná stratégia na dôsledky zmeny klímy v Košickom kraji
- Nízkouhlíková stratégia organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja

Strategické dokumenty a politiky EÚ:

- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovacom období 2021-2027
- Európska zelená dohoda (European Green Deal), 2020, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050, COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania

8. Orgán kompetentný na prijatie strategického dokumentu

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja.

9. Druh schvaľovacieho dokumentu

Uznesenie zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja a uznesenia zastupiteľstiev obcí tvoriacich územie udržateľného mestského rozvoja UMR Košice a UMR Michalovce.

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

Košický kraj sa nachádza v juhovýchodnej časti Slovenska. Na severe hraničí s Prešovským krajom a na západe s Banskobystrickým krajom. Južnú a východnú hranicu tvoria štátne hranice s Maďarskom a Ukrajinou. Košický kraj je v rámci Slovenska svojou rozlohou štvrtým najväčším (6 754,5 km²) a počtom obyvateľov druhým najväčším krajom. Mesto Košice je administratívnym, hospodárskym, politickým, školským a kultúrnym centrom kraja, pozostáva z 22 mestských častí s vlastnou miestnou samosprávou a je druhým najväčším mestom na Slovensku.

Na základe územnosprávneho členenia pozostáva Košický kraj z 11 okresov, z čoho 4 okresy sú na území mesta Košice (Košice I, Košice II, Košice III, Košice IV, Košice – okolie, Gelnica, Michalovce, Rožňava, Sobrance, Spišská Nová Ves a Trebišov) a zo 440 obcí, z ktorých má 17 štatút mesta. V Košickom kraji žilo k 31.12.2019 spolu 801 460 obyvateľov, z čoho takmer tretina (238 593 obyvateľov, 30%) žila v krajskom meste Košice. Hustota obyvateľov na 1 km² dosiahla 118,7 obyvateľov, čo je o 7,4 obyvateľov viac než v priemere za Slovensko. K najhustejšie osídleným patria štyri okresy ležiace na území mesta Košice, podstatne redšie je osídlenie v okrese Sobrance, Gelnica a Rožňava. V 17 mestách Košického kraja žilo ku koncu roka 2019 spolu 436 779 obyvateľov, stupeň urbanizácie dosiahol úroveň 54,5%, čo je o 1,2% viac oproti celoslovenskému priemeru (53,3%).

Obr.: Mapa VÚC Košický samosprávny kraj

K potenciálom Košického kraja patrí poloha regiónu, populačný potenciál, priemyselný charakter pokrývajúci všetky odvetvia, voľné kapacity pre výstavbu, turistický potenciál, medzinárodné letisko v Košiciach, prekládka medzi širokorozchodnou a úzkorozchodnou železnicou, ktorá spája východ so západom. Košický kraj má geografickú polohu v rámci košicko–prešovskej aglomerácie. Ťažiskovými ekonomickými odvetvami sú priemysel, stavebníctvo a poľnohospodárstvo. Z priemyselných odvetví sú to hlavne hutníctvo, IT sektor, strojársky a ťažobný priemysel, priemysel palív a energetiky, potravinárstvo. Hospodárstvo kraja je ovplyvnené silnou priemyselnou základňou Košickej aglomerácie a vybraných okresov Michalovce, Spišská Nová

Ves a Košice – okolie, kde je aj najväčšia koncentrácia veľkých firiem a malých a stredných podnikov. Košický kraj významne čerpá z rozvoja služieb s vyššou pridanou hodnotou v meste Košice, ktoré je strategickým rozvojovým centrom kraja a hlavným zamestnávateľom v kraji. Ostatné okresy Košického kraja, najmä prihraničné, potrebujú aj dodatočné rozvojové impulzy zamerané na stabilizáciu a posilnenie svojej hospodárskej základne.

Územím Košického kraja prebiehajú významné nadregionálne cestné, železničné a energetické dopravné ťahy v smere východ – západ a sever – juh. V oblasti cestnej dopravy sú to európske trasy E 50 (Žilina – Prešov – Košice – Michalovce štátna hranica s Ukrajinou), E 71 (Košice – štátna hranica s Maďarskom – Miskolc) a E 58 (Zvolen – Rožňava – Košice – štátna hranica s Ukrajinou). Košický kraj má hustú sieť železničných tratí, ktoré ho spájajú s okolitými štátmi EÚ. Prostredníctvom systému Východoslovenských prekladísk a širokorozchodnej trate je napojené na Ukrajinu a Rusko. Krajské mesto Košice je druhým najväčším železničným uzlom SR. Medzinárodné letisko Košice je druhé najväčšie letisko na Slovensku, nachádza sa v blízkosti budovaných logistických parkov. Košický kraj má významný inovačný potenciál, ktorý je reprezentovaný najmä univerzitami, výskumnými ústavmi Slovenskej akadémie vied, univerzitnými vedeckými parkami ako i súkromnými výskumno-vývojovými ústavmi. Košický kraj má druhý najväčší výskumný potenciál v Slovenskej republike. Za dôležitú súčasť inovačných systémov sú považované aj klastre. K rozvojovému potenciálu Košického kraja patrí aj kreativita ľudských zdrojov, ktoré spolu s kultúrnymi zdrojmi tvoria súčasť kreatívnej ekonomiky.

Najvýraznejšími problémami Košického kraja sú predovšetkým najnižšia tvorba HDP na jedného obyvateľa v SR (NUTS II) a porovnateľne nižší podiel investícií, ktoré ďalej prispievajú k vyššej nezamestnanosti, porovnateľne nižším mzdám, vyššej miere chudoby a neriešeniu veľkých environmentálnych záťaží v porovnaní s prosperujúcimi územiaми SR a priemernými hodnotami indikátorov. Výrazným problémom je aj vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných, s čím súvisí aj narastajúci problém ich ďalšieho uplatnenia na regionálnom trhu práce a nárastom sociálneho vylúčenia. Podiel populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením atakuje hranicu 20%.

V okresoch kraja sú výrazné disparity v sledovaných ekonomických ukazovateľoch a ich veľkosť narastá so vzdialenosťou od centra kraja. Výrazným problémom je aj odliv vzdelanej pracovnej sily z regiónu. Dochádza k postupnému deformovaniu populačnej štruktúry aj trhu práce a k postupnému vyludňovaniu predovšetkým okrajových oblastí, čím následne nastupuje prehlbovanie regionálnych disparít v kraji.

K hlavným dlhodobo nevyriešeným problémom Košického kraja patrí:

- dobudovanie technickej infraštruktúry v obciach (vodohospodárska infraštruktúra, ČOV, kanalizačné sústavy, verejné osvetlenie a ďalšie),
- dobudovanie a rekonštrukcie cestnej infraštruktúry (všetky druhy ciest, mosty, cestné prvky),
- odstránenie (eliminácia) environmentálnych záťaží a najvýznamnejších negatívnych environmentálnych dopadov na ŽP (produkcia CO₂, kontaminované územia, znečistené vody a ďalšie),
- komplexná obnova verejných budov a verejnoprospešných stavieb,
- prehlbovanie nerovností šancí medzi majoritou a minoritami obyvateľstva,
- odliv vysokokvalifikovaných ľudských zdrojov,
- nedostatočne využívaný inovačný ekosystém.

Nasledujúce kapitoly 1 a 2 popisujú vstupy a výstupy navrhovaného strategického dokumentu primerane k súčasnému stavu jeho poznania a rozpracovanosti. Vzhľadom na charakter a dosah strategického dokumentu budú údaje o vstupoch a výstupoch konkretizované a kvantifikované v ďalších etapách rozpracovania a realizácie strategického dokumentu a následne pri realizácii konkrétnych projektov v rámci realizácie strategického dokumentu.

1. Požiadavky na vstupy

Požiadavky na vstupy spojené s realizáciou IÚS KK vo vzťahu k životnému prostrediu súvisia najmä so zdrojmi surovín, materiálovými zdrojmi, zdrojmi energie, s nárokmi na dopravnú a inú infraštruktúru, nárokmi na pracovné sily a s finančnými nárokmi.

S ohľadom na požadovaný stupeň konkrétnosti strategického dokumentu a rozsah spracovania oznámenia nie je možné v súčasnosti kvantifikovať rozsah surovinových a materiálových vstupov. Indikatívnu výšku potrebných zdrojov jednotlivých opatrení bude možné určiť podľa zásobníkov projektov.

V procese spracovania strategického dokumentu boli premietnuté a zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky hlavných aktérov rozvoja disponujúci členstvom v Rade partnerstva ako tzv. regionálnu platformu skladajúcu sa z členov zastupujúcich jednak dotknutý samosprávny kraj, miestnu územnú samosprávu (mestá, obce a združenia obcí) a štát, ale aj podnikateľský a akademický sektor, školstvo a občiansku spoločnosť v danom území. Rada partnerstva koordinuje prípravu a implementáciu IÚS Košického kraja a slúži na zabezpečenie participatívneho riadenia integrovaného územného rozvoja v Košickom kraji.

Zdroje energie, nároky na dopravnú a inú infraštruktúru

Pre uskutočnenie cieľov a opatrení strategického dokumentu budú využívané súčasné možnosti napojenia sa na sieť existujúcej dopravnej a technickej infraštruktúry.

Prísun energií je zvládnuteľný a nie je obmedzujúcim faktorom pre úspešnú implementáciu strategického dokumentu.

Nároky na pracovné sily

Pre úspešnú implementáciu strategického dokumentu je potrebné zabezpečiť dostatočný počet kvalifikovaných pracovníkov vo všetkých oblastiach zahrnutých v rámci strategického dokumentu, ako aj na úrovni štátnej správy a samosprávy.

Finančné nároky

IÚS KK je nástrojom čerpania prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), ako aj Programu rozvoja vidieka (PRV) a ďalších. V tejto fáze nemožno informácie o finančných nárokoch strategického dokumentu kvalifikovane určiť ani odhadnúť.

2. Údaje o výstupoch

Výstupom procesu plánovania bude strategický dokument – Integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2022-2030 s doplnenými analytickými rozbormi najvýznamnejších problémov a príležitostí špecifických pre príslušný strategický plánovací región (SPR).

Merateľné ukazovatele a ich hodnoty budú zostavené podľa schválených a rozpracovaných operácií v súlade s navrhovanými špecifickými cieľmi, spracovanie sa predpokladá v druhej fáze prípravy Integrovannej územnej stratégie Košického kraja, pričom východiskovým bude návrh

výstupových ukazovateľov podľa verejnej správy a návrh dopadových ukazovateľov podľa zoznamu Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (MIRRI). Systém merateľných ukazovateľov bude napojený na strategický cieľ a umožní vyhodnotiť progres implementácie strategického dokumentu.

Výstupy priamo ovplyvňujúce životné prostredie sa nepredpokladajú, ich podrobnejšie zhodnotenie bude vykonané v ďalších fázach posudzovania vplyvu na životné prostredie.

3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Z pohľadu na celoplošné zameranie predkladaného strategického dokumentu v rámci dotknutého Košického samosprávneho kraja je možné predpokladať priame a nepriame vplyvy na obyvateľstvo, prírodné prostredie (vplyvy na horninové prostredie, geologické pomery, podzemné a povrchové vody, pôdu, genofond, biodiverzitu...), krajinu a na urbánny komplex a využívanie zeme, ako aj na kvalitu života obyvateľov vymedzeného územia. Strategický dokument zahŕňa viacero investičných balíkov pre jeho implementáciu v rámci potreby zvyšovania kvality verejných služieb, inovácii, ochrany životného prostredia, ako aj rozvoja turizmu a cestovného ruchu v Košickom samosprávnom kraji. V dokumente sú formulované samostatné strategické ciele, ktoré sú prioritne alebo sekundárne zamerané na zlepšenie kvality životného prostredia a zdravia obyvateľstva.

Dosiahnutie pozitívnych vplyvov na životné prostredie podporí realizácia aktivít navrhnutých v strategickom dokumente využitím integrovaných nástrojov (integrované územné investície), ktoré zaisťujú vzájomnú synergiu a komplementaritu realizovaných aktivít a projektov. Pozitívne vplyvy predloženého projektu môžeme očakávať v zlepšení kvality života obyvateľstva v regióne s dôrazom na životné prostredie z dôvodov:

- zlepšenia environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmeny klímy, ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku,
- zavádzania nových, inovačných technológií s cieľom vytvárania nižšej uhlíkovej stopy v porovnaní s konvenčnými technológiami,
- zníženia produkcie skleníkových plynov na území KSK,
- zvýšenia energetickej efektívnosti budov,
- zlepšenia hospodárenia s vodou / zadržanie dažďových vôd v území,
- realizácie protipovodňových, protierózných a vodozadržných opatrení na vodných tokoch, revitalizácií tokov,
- podpory využívania obnoviteľných zdrojov energie,
- redukovaní negatívnych vplyvov dopadov starých environmentálnych záťaží (sanácie environmentálnych záťaží), atď.

Vzhľadom na charakter strategického dokumentu môžeme konštatovať, že pozitívne vplyvy strategického dokumentu sa budú prejavovať aj vo zvýšení kvality a dostupnosti vzdelávania v environmentálnej oblasti, v oblasti výskumu a vysokého školstva, zvýšení kvality zdravia obyvateľov a zvýšení sociálnej starostlivosti, zlepšení ponuky kvalitných kultúrnych služieb a kultúrnej infraštruktúry, obnove a zachovaní tradičných poľnohospodárskych kultúr regiónu a rozvoja vidieka, podpore športových aktivít a udržateľnosti cestovného ruchu, v rozvoji dopravnej a cyklistickej infraštruktúry, v modernizovaní technickej vybavenosti územia využívajúc SMART riešenia, atď.

Navrhované projekty budú realizované tak, aby nedošlo k rizikám pre prírodné ekosystémy a socioekonomické zložky vymedzeného územia.

Pri realizácii investičných zámerov vyplývajúcich z implementácie IÚS KK je určité riziko negatívneho zásahu do životného prostredia, toto však bude eliminované dôsledným posudzovaním zámerov stavieb a činností na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. a následnou realizáciou navrhnutých opatrení na jednotlivé zložky životného prostredia a dotknuté obyvateľstvo.

V záujme riešenia potrieb a dosiahnutia cieľov stanovených v strategickom dokumente vo vzťahu k zabezpečeniu environmentálnej udržateľnosti bude potrebné podporovať iba projekty šetrné k životnému prostrediu, ktoré minimalizujú negatívny dopad na životné prostredie vo vzťahu k využívaniu jednotlivých zložiek životného prostredia (zdrojov). Neefektívne projekty, nešetrné voči životnému prostrediu by nemali byť podporované.

Jednotlivé projekty v rámci špecifických cieľov, ktoré budú dosahovať limitné hodnoty, budú podliehať konaniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z..

4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva

V tomto štádiu prípravy strategického dokumentu sa nepredpokladajú žiadne osobitné riziká vo vzťahu k ochrane životného prostredia a zdravia obyvateľstva, ktoré by vyplývali z uplatňovania strategického dokumentu. Aktivity podporujúce zlepšenie kvality života obyvateľov sú zahrnuté v prioritách a strategických cieľoch IÚS KK.

V rámci jednotlivých priorít sú strategické ciele definované s dôrazom na zlepšovanie kvality života obyvateľov nielen zlepšovaním kvality životného prostredia (technickej a environmentálnej infraštruktúry), ale aj služieb obyvateľom priamo spojených s podporou ich zdravia a to podporou rozvoja vzdelávania, športu a aktívneho trávenia voľného času a poskytovaním kvalitných verejných služieb v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb.

Pri dodržaní platných, zákonom stanovených limitov a noriem pre všetky oblasti zahrnuté v strategickom dokumente nepredpokladáme negatívne ovplyvnenie, resp. zhoršenie zdravotného stavu dotknutého obyvateľstva.

5. Vplyvy na chránené územia (napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území Natura 2000, národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.) vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie

Chránené územia, výtvyry a pamiatky

Vplyvy na národnú sústavu chránených území

Národnú sústavu chránených území tvorí v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov 9 národných parkov (platí 3. stupeň ochrany, v ochranných pásmach 2. stupeň ochrany), 14 chránených krajinných oblastí (2. stupeň ochrany) a 110 MCHÚ (NPR, PR, NPP, PP, CHA, CHKP s 3., 4. alebo 5. stupňom ochrany).

Výmera národných parkov dosahuje 6,48 % rozlohy SR a výmera chránených krajinných oblastí tvorí 10,66 % rozlohy SR. Veľkoplošné chránené územia teda tvoria spolu 22,65 % z územia SR (vrátane ich OP).

Z veľkoplošných chránených území sa na území Košického kraja sa nachádzajú alebo čiastočne zasahujú 2 národné parky – Národný park Slovenský raj a Národný park Slovenský kras s celkovou rozlohou 48 844 ha a 2 chránené krajinné oblasti – Latorica a Vihorlatský prales s celkovou rozlohou 34 106 ha. Chránené územia týchto kategórií zaberajú spolu cca 13% z celkovej plochy kraja.

Výmera všetkých MCHÚ (vrátane ich OP) tvorí 2,37 % územia Slovenska. Na území Košického kraja nachádza 127 maloplošných chránených území, v rámci ktorých je zastúpených 29 národných prírodných rezervácií, 40 prírodných rezervácií, 23 národných prírodných pamiatok, 24 prírodných pamiatok a 11 chránených areálov (stav k 31.12.2022, zdroj: ŠOP SR, 2023).

V rámci rozvojových činností, ktoré sú v prekryve s chránenými územiami sa pri navrhutej štruktúre opatrení a z nich vyplývajúcich jednotlivých aktivít dajú predpokladať priame i nepriame vplyvy na chránené územia. Dá sa predpokladať, že pri dosahovaní špecifických cieľov strategického dokumentu nebude dochádzať k významným stretom záujmov s ochranou prírody (zvláštna ochrana druhov a stanovišť organizmov). Uvedené konštatovania je však potrebné rozpracovať v ďalších fázach posudzovania jednotlivých projektov.

Vzhľadom na charakter dokumentu je možné očakávať, že realizáciou príslušných aktivít strategického dokumentu vrátane prijatia príslušných opatrení budú vplyvy na chránené územia environmentálne únosné a realizovateľné.

Vzhľadom na rozsah špecifických cieľov strategického dokumentu konštatujeme, že navrhovaný strategický dokument nebude mať negatívne vplyvy na výtvyry a pamiatky.

Vplyvy na Európsku sústavu národných území Natura 2000

Sústavu Natura 2000 tvoria dva typy území: územia európskeho významu vymedzené podľa smernice 92/43/EHS o biotopoch a chránené vtáčie územia vymedzené podľa smernice 79/409/EHS o ochrane vtáctva. Časť siete Natura 2000 sa prekrýva s národnou sústavou chránených území.

Územia európskeho významu (ÚEV)

Výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1 bol zverejnený národný zoznam území európskeho významu (381 lokalít), ktorý bol v októbri 2017 uznesením vlády SR č. 577/2011 rozšírený o ďalšie lokality a aktualizovaný národný zoznam ÚEV je tvorený 642 lokalitami. Lokality boli vymedzené pre ochranu vybraných druhov európskeho významu a biotopov európskeho významu. Na území Košického samosprávneho kraja sa nachádza 85 lokalít zaradených do zoznamu území európskeho významu, čo predstavuje 13,2 % z celkového počtu ÚEV.

Chránené vtáčie územia (CHVÚ)

CHVÚ sa vyhlasujú za účelom zabezpečenia prežitia a rozmnožovania niektorých druhov vtákov. Sú to biotopy druhov vtákov európskeho významu a biotopy sťahovavých druhov vtákov, najmä oblasti ich hniezdenia, preperovania, zimovania, ako aj miesta odpočinku na ich migračných trasách. K 1. januáru 2013 je vyhlásených všetkých 41 CHVÚ z Národného zoznamu chránených vtáčích území. V rámci Košického samosprávneho kraja sa eviduje 10 lokalít zaradených do zoznamu CHVÚ, čo je 24,4% z ich celkového počtu.

Pri plánovaných aktivitách a rozvojových projektoch vzhľadom na súčasne platnú legislatívu v rámci uplatňovania strategického dokumentu sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na lokality sústavy Natura 2000. Na zmiernenie potenciálnych negatívnych vplyvov v súvislosti so špecifickými cieľmi strategického dokumentu na biotopy a druhy, ktoré sú predmetom ochrany sústavy území Natura 2000 v rámci Košického samosprávneho karaja, je potrebné rešpektovať zakázané činnosti definované vo vyhláškach MŽP SR, ktorou sú predmetné územia vyhlásené.

Konkrétne činnosti na úrovni jednotlivých projektov, ktoré sa budú umiestňovať v územiach chránených podľa osobitných predpisov, resp. v ich blízkosti s pravdepodobným negatívnym ovplyvnením predmetov ochrany, budú posúdené z hľadiska vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. a v rámci primeraného posúdenia vplyvov na územia sústavy Natura 2000.

Vplyvy na chránené vodohospodárske oblasti

Chránené vodohospodárske oblasti (CHVO) sú územia, v ktorých sa vytvárajú prirodzené akumulácie povrchových a podzemných vôd, a z ktorých je potrebné v maximálnej miere vylúčiť účinky nepriaznivo ovplyvňujúce kvalitatívny alebo kvantitatívny režim vôd. Na území Košického kraja sa nachádzajú, resp. čiastočne zasahujú štyri CHVO. Navrhovaný strategický dokument nebude negatívne ovplyvňovať vodohospodársky chránené oblasti ani vyhlásené pásma hygienickej ochrany podzemných vôd (v zmysle zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)).

Ochranné pásma

Pri uplatňovaní strategických a špecifických cieľov strategického dokumentu bude potrebné dodržať ochranné pásma podzemných a nadzemných vedení a stavieb vymedzených STN a zákonom č. 24/2006 Z. z..

Opatrenia na zamedzenie negatívnych vplyvov

Medzi opatrenia identifikované v tomto stupni prípravy dokumentácie patria:

- zabezpečiť dôslednú realizáciu posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni jednotlivých činností / projektov v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. tak, aby bola zabezpečená optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie, výberu environmentálnych technológií, časovej a vecnej následnosti jednotlivých realizačných krokov, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov realizovaných projektov.
- zabezpečiť zvyšovanie pridanej hodnoty projektov v súlade s ochranou životného prostredia (znižovanie energetickej náročnosti výrobného procesu, nakladanie s odpadom, zavádzanie inovatívnych technológií a postupov a i.),
- odstránenie environmentálnych záťaží,
- spracovanie odborných podkladov pre vydanie povolení na odber a vypúšťanie vôd,
- pri rozhodovaní vo výbere projektov dôsledne sledovať aspekt udržateľnosti podporovanej aktivity po skončení spolufinancovaného projektu.

V rámci procesu posudzovania bude uplatnený princíp predchádzania prípadných predpokladaných vplyvov pomocou formulácie podmienok a limitov k jednotlivým dotknutým opatreniam. Významným hľadiskom bude dôsledný výber predkladaných projektov a riadna priebežná i záverečná kontrola pri realizácii jednotlivých opatrení. Nezanedbateľné je aj možné súbežné pôsobenie niekoľkých realizovaných opatrení v rámci jedného, či na seba nadväzujúcich území.

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu

Riziká súvisiace s realizáciou strategického dokumentu sa v tomto štádiu posudzovania dajú predpokladať len vo veľmi všeobecnej miere. Kľúčovými rizikami súvisiacimi s tvorbou a implementáciu strategického dokumentu sú:

- majetkové a právne záležitosti ovplyvňujúce realizáciu rozvojových aktivít,
- legislatívne bariéry,
- nečinnosť resp. zahltenosť správnych orgánov,
- nedostatočná pružnosť riadiacich orgánov a sprostredkovateľských orgánov,
- poddimenzovanie personálnych kapacít implementačných agentúr,
- nedostatok finančných prostriedkov,
- nedostatok ľudských kapacít,
- vis maior,
- množstvo zdieľaných kompetencií medzi národnou a regionálnou/miestnou úrovňou pri čerpaní zdrojov z EŠIF, PRV a ďalších,
- administratívne prekážky a neprimeraný formalizmus pri čerpaní zdrojov z EŠIF, PRV a ďalších.

K ďalším rizikám patria:

- nedostatočné implementačné mechanizmy,
- slabá motivácia spolupracovať,
- politické vplyvy,
- neprimeraný individualizmus pri realizácii rozvojových aktivít.

Podrobnejšia analýza bude vykonaná v ďalších fázach posudzovania vplyvov na životné prostredie.

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice

Navrhovaný strategický dokument rieši otázky a problémy na úrovni dotknutého samosprávneho kraja a dosahovanie cieľov stanovených pre celú SR. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice SR súvisiace s uplatňovaním strategického dokumentu sa nepredpokladajú.

IV. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie zainteresovanej verejnosti vrátane jej združení

Zainteresovanou verejnosťou sú predovšetkým obyvatelia dotknutých obcí Košického samosprávneho kraja a každý kto prejaví záujem o strategický dokument. Ďalej sem patria občianske iniciatívy, občianske združenia a mimovládne organizácie, podporujúce ochranu životného prostredia, ktoré prejavia záujem na postupoch environmentálneho rozhodovania v zmysle ustanovení §24 až §28 zákona č. 24/2006 Z. z..

Prípravu a implementáciu IÚS Košického kraja koordinuje Rada partnerstva s cieľom zabezpečenia participatívneho riadenia integrovaného územného rozvoja v Košickom kraji, predovšetkým na prípravu, schvaľovanie, riadenie realizácie, monitorovanie a hodnotenie implementácie IÚS.

2. Zoznam dotknutých subjektov

Dotknutými subjektmi sú: dotknutý Košický samosprávny kraj SR, susedné samosprávne kraje SR, ministerstvá SR, regionálne orgány štátnej správy, dotknuté obce Košického samosprávneho kraja:

- Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo dopravy SR, Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo financií SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo spravodlivosti SR,
- Košický samosprávny kraj,
- Prešovský samosprávny kraj,
- Banskobystrický samosprávny kraj,
- Krajský pamiatkový úrad Košice,
- Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja,
- Okresný úrad Košice, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Košice - okolie, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Michalovce, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Sobrance, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Rožňava, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Spišská Nová Ves, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Trebišov, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Okresný úrad Gelnica, Odbor starostlivosti o životné prostredie,
- Obce Košického samosprávneho kraja.

3. Dotknuté susedné štáty

Významné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie presahujúce štátne hranice Slovenskej republiky sa nepredpokladajú.

V. Doplnujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu)

Predkladané oznámenie neobsahuje žiadne mapové ani iné grafické dokumentácie.

2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu

- Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2020-2024,
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj,
- Národné priority Implementácie Agendy 2030,
- Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030,
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030,
- Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050,
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky,
- Jednotný metodický rámec pre prípravu integrovaných územných stratégií a investícií v SR v programovacom období 2021-2027,
- Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja (2020),
- Regionálna inovačná stratégia KSK,
- Územný plán mesta Košice – Stav zmien a doplnkov – október 2018,
- Koncepcia odpadového hospodárstva mesta Košice,
- Dokument starostlivosti o dreviny,
- Aktualizácia/doplnenie urbanistickej štúdie „Mestská zeleň Košice“,
- Stratégia rozvoja kultúry a kreatívnych odvetví mesta Košice do roku 2027,
- Zákon č. 543/2002 Z.z. Zákon o ochrane prírody a krajiny,
- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

Oznámenie o strategickom dokumente bolo vypracované v mesiaci február v roku 2023.

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľa oznámenia

Spracovateľom oznámenia je firma EKOJET, s.r.o., Staré Grunty 9A, 841 04 Bratislava

2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka

Potvrdzujem správnosť údajov.

.....
JUDr. Boris Bilčák – riaditeľ Úradu KSK
Úrad Košického samosprávneho kraja
oprávnený zástupca obstarávateľa

.....
Mgr. Tomáš Šembera,
za spracovateľa oznámenia

V Bratislave, dňa 28.02.2023